

26.01.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**26 Ocak 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

26 Ocak 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011) ve 1989 (2011) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5131)

YÖNETMELİKLER

— Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
— Siirt Üniversitesi Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği Kapsamındaki Parasal Limitlerin Güncellenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2022/1)
— Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik Kapsamındaki Parasal Limitlerin Güncellenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2022/2)
— İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2022/1)
— Sermaye Piyasası Araçlarının Teminatlı İhracına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (II-31/B.1)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 24/6/2021 Tarihli ve E: 2018/81, K: 2021/45 Sayılı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 28/12/2021 Tarihli ve 2018/33307 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

BOTAŞ eski Genel Müdürü Gökhan Yardım: Tuz Gölü deposunda sekiz günlük gaz var

BOTAŞ eski Genel Müdürü Gökhan Yardım, mevcut doğalgaz sorununun arz-talep dengesizliğinden ve önceden yapılması gereken hazırlıkların tamamlanmamış olmasından kaynaklandığını söyledi. Yardım, Türkiye gaz rezervinin önemli bir kısmının depolandığı Tuz Gölü sahasında sekiz günlük gaz rezervinin kaldığını aktardı.

Maruf BUZCUGİL / Mehmet KAYA

Türkiye'nin uzun dönemli doğalgaz kontratları ve yatırımları döneminde BOTAŞ Genel Müdürü olarak görev yapan Gökhan Yardım, mevcut doğalgaz sorununun arz-talep dengesizliğinden kaynaklanmakla birlikte, önceden yapılması gereken hazırlıkların tamamlanamamış olmasından kaynaklı olduğunu söyledi. DÜNYA'nın sorularını yanıtlayan Gökhan Yardım, doğalgaz talebinin karşılanmasında uzun vadeli çözüm olarak Azerbaycan'da yeni sahalarda gaz üretilmesi konusunda inisiyatif, Kuzey Irak dahil yeni kaynaklar ve piyasa serbestleşmesi gerektiğini söyledi. Yardım, kısa vadeli sorunun kamuoyunun bildiği İran gaz tedarikinin kesilmesi ve aşırı talep artışından kaynaklı olduğunu, bu şartlar ortadan kalkmadan da mevcut dengesizliğin giderilemeyeceğini vurguladı. Yardım, Tuz Gölü depolama ve Silivri depolama yatırımlarında ihale iptalleri, bazı şirketlerin inşaatı başaramaması gibi sorunlar ile Saros LNG'nin tamamlanamamış olmasının da mevcut arz sorunda rolleri olduğunu anlattı.

“İstanbul gaz talebinde çok önemli. Böyle havalarda anafor gibi çeker gazı” diyen Gökhan Yardım, gaz tedarik sorununu çözmek için yapılan Tuz Gölü depolaması ve Silivri depolamasında mevcut talebi karşılayacak yapı oluşmadığını kaydetti. Tuz Gölü depolamasının devam eden yatırım tamamlanamadığı için 650 milyon metreküplük bir hacimde olduğunu, 12 Ocak’a kadar bu depoya 535 milyon metreküp stok yapıldığını kaydetti. O tarihten sonra gaz çekişinin başladığını ve son verilere göre Tuz Gölü depolamasında 213 milyon metreküp gaz kaldığını anlatan Yardım, söz konusu depodan günlük 28 milyon metreküp gaz verişinin sağlandığı hesaplandığında 8 günlük gazın bulunduğunu ifade etti.

Azerbaycan'ın sahalarını geliştirmeliyiz

Gökhan Yardım, boru hatlarından mevcut anlaşmalar doğrultusunda, İran dışında girişlerin devam ettiğini ancak ilave talebin ve İran gazı açığının karşılanamadığını vurgulayarak, kesinti yapma çözümünün kısa vadedeki tek olasılık görüldüğünü anlattı. Yardım, sorunun genel çözümü için ise şu bilgileri verdi: “Türkiye serbest piyasa sistemine geçiş kararı aldı, kamu ithalatını düşürme politikası uygulayacağını; piyasa serbest olacak dedi ama uygulama hiçbir şekilde böyle olmadı. Kamu ağırlığı arttı. Siyasi tercihtir ancak bu siyasi tercihin gerekleri yerine getirilmesi gereklidir. BOTAŞ 2001’e kadar tekeldi, tekel kaldırıldı. BOTAŞ’ın yetkileri EPDK’ya geçti ancak EPDK, gaz getirmek isteyen, LNG yatırımı yapmak isteyen özel sektöre izin vermiyor. Özel boru hattı yatırımı yapılamıyor. Arz güvenliği için piyasa serbestleşmesi. Devletin LNG yatırımlarının arz güvenliğini sağlamadığını görüyoruz.

Doğuda yeni kaynaklara ihtiyacımız var ve 4-5 yıllık kontratlarla az sağlamak gerekli. Azerbaycan’da yeni sahalar var. Azerbaycan’ın o sahaları geliştirmesine katkı verebilir, Türkiye’ye getirebiliriz. TPAO, Karadeniz’de gaz buldu. Kapasitesi olduğuna inanıyorum. Ayrıca başka komşu ülkelerden spot gaz alımına izin verilmeli. Şu anda spot gaz getirme imkanı mevzuat olarak sadece uzun vadeli gaz sözleşmesi yapılan ülkelerle sınırlı. Bu mevzuat değişmeli. BOTAŞ dışında gaz getirebilen bir yapı yok. Piyasanın serbestleşmesi çözümlerden biri. ”

İran ile gaz sorunu

Türkiye’ye gelen İran gazının teknik nedenlerle kesildiği bilgisinin verildiğini vurgulayan Gökhan Yardım, “Bu gerekçe dışında, İran arz sıkıntısının başka bir boyutu var mı? Tahran’a bakınca hava koşulları o kadar ağır değil. Tam gerçeği bilmiyorum, İran neden böyle yapıyor, gerçekten teknik bir sıkıntı mı, başka geçmiş olayların hesabı mı ülkeyi yönetenler elbette durumu biliyordur” yorumunu yaptı. Yardım, İran’ın Türkiye üzerinde fiyat baskısı kurmak istemesinin de olasılıklardan biri olduğunu, Rusya ile yeni kontrat yapıldığı dönemde bu sorunun yaşanmasına bakarak böyle bir yorum yapılabileceğini belirterek, bu olasılık değerlendirildiğinde, Türkiye ile 2026’da bitecek kontrat müzakerelerinde Türk tarafını sert tutum izlemeye itecek bir yanlışlık yapıldığının altını çizdi.

Azerbaycan'ın mevcut gaz arzında uluslararası konsorsiyumların üretici olduğunu hatırlatan eski BOTAŞ Genel Müdürü Yardım, boru hatlarıyla taşınan bu gazın anlaşmalarla bağlı olduğunu vurguladı. Yardım, Bakü-Tiflis-Erzurum hattından halen spot alım devam ettiğini hatırlatarak, ilave gaz bulunması halinde bu hattın kullanılabileceğini hatırlattı. Bunun dışında TANAP hattında, Eskişehir ve Trakya'da gaz alındığını ve taşıma masrafı ödendiğini kaydeden Yardım, bu hattın giriş noktası olan Türkgözü'nde de gaz teslimi alınarak hem doğunun ihtiyacı hem de taşıma maliyeti azaltılmasının sağlanabileceğini vurguladı. Azerbaycan'da uluslararası enerji şirketlerinin mevcut sahalarla etkin olduğunu hatırlatan Gökhan Yardım, "ilave gaz bulunması halinde Türkiye'nin öncelikli olarak alıcı olması" yaklaşımı bulunduğunu ancak mevcut gaz üretiminin zaten kontratlarla Avrupa'ya ulaştırıldığını belirterek, fazla gaz üretimi yaklaşımlarında da hep Avrupa'nın ihtiyacının gözetildiğini anlattı.

Gaz kaynaklarının günlük kapasiteleri (m³)

TANAP:	17.3 milyon
TÜRKAKIM:	46.9 milyon
MAVİAKIM:	47.3 milyon
BAKÜ-TİFLİS-ERZURUM:	2.2 milyon
TUZ GÖLÜ DEPOSU:	28 milyon
SİLİVRİ DEPOSU:	15 milyon
LNG DÖRTYON :	20 milyon
ESKİLİMAN:	22 milyon
ALİAĞA:	38 milyon
MARMARA EREĞLİSİ:	33 milyon
TOPLAM:	269,7 milyon
MEVCUT TALEP:	280 milyon

"Uzun vadeli anlaşmalar böyle günler içindir"

Gökhan Yardım, geçmişte uzun vadeli kontratların çok eleştirildiğini ancak mevcut krizin böyle kontratların önemini ortaya çıkardığını belirterek, gaz piyasasının arz güvenliği yönünde yapısal olarak da ele alınması gerektiğini vurguladı. Yardım, sanayinin gaz için düzenli tüketici ve fatura ödeyicisi olarak çok önemli olduğunu, en pahalı gazın da konutlar olması gerektiğini belirtti. Konutlara ucuz gaz sağlamanın bir tercih olduğunu belirten Yardım, çapraz sübvansiyonlarla şimdilik maliyetin bir kısmının sanayiye verildiğini anlattı. Gökhan Yardım, geçmişte sanayi kuruluşlarının çift yakıtlı olması ve bu yatırımı yapan sanayicilere ucuz gaz verilmesi, OSB'lerin elektrik için otoprodüktör çalıştırması, elektrik kesintilerinin gezdirilmesi gibi araçların kullanıldığını ancak bu araçların şimdi BOTAŞ'ın elinde olmadığını kaydetti.

Avrupa'nın arz güvenliğine katkıda bulunuyoruz ama...

Eski Botaş Genel Müdürü Gökhan Yardım, Türkiye'nin TANAP, Mavi Akım, Türk Akımı gibi projelerle Avrupa'nın doğalgaz arz güvenliğine katkı verdiğini hatırlattı. Yardım, "Biz Avrupa Birliği üyesi değiliz. Panellerde, 'Avrupa'ya katkıda bulunuyoruz' deyince herkesin hoşuna gidiyor ama Türkiye HUB olsun deyince itirazlar geliyor. Kimse kaliteli enerjiyi başkasının elinde bırakmak istemiyor. Avrupa'nın güvenliği kadar Anadolu'nun da arz güvenliği önemli. Anlaşmalarda bu yönde bakmak gerekli" dedi. TANAP anlaşmasında, boru hattı inşasının konsorsiyum tarafından yapıldığını ve oradan geçen gaza Türkiye'nin hiçbir müdahale hakkı olmadığını kaydeden Yardım, çok tartışılan Türmen Gazının İran üzerinden alınması projelerine ABD'nin siyasi itirazları yanında, İran'ın boru hattına hiçbir şekilde müdahale etmemesine de yanaşmamasının etkili olduğunu kaydetti.

Bankacılık sektöründen yüksek kâr artışı bekleniyor

Yapı Kredi Yatırım'ın raporuna göre bankacılık sektöründe marjlarda iyileşme, yüksek ticari kur gelirleri ve güçlü komisyon gelirleri nedeniyle yüksek kâr artışı bekleniyor.

Hisseleri Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin son çeyreğe ilişkin bilançolarının açıklanması bu hafta başlıyor. Aracı kurum raporları bankacılık sektörünün son çeyreği oldukça iyi geçirdiğini ortaya koyarken banka dışı sektörlerin TL'deki değer kaybı ve yüksek enflasyondan olumsuz etkilendiğini gösteriyor.

Yapı Kredi Yatırım'ın raporuna göre banka ve sigorta şirketleri için konsolide kar tahmini geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 152 olurken bir önceki çeyreğe göre yüzde 43 olarak belirlendi. Sanayi ve hizmet şirketlerinde ise TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış etkili olacakken geçen yılın son çeyreğe göre karda yüzde 50 artış üçüncü çeyreğe göre ise yüzde 26 düşüş öngörülüyor. Kurumun incelemesi altındaki bankalarda güçlü çeyreklik gelişimin en temel etkenleri marjlarda iyileşme, yüksek ticari/kur gelirleri ve güçlü komisyon gelirleri olarak sıralanırken bankalarda karlılığı bir miktar sınırlayan etkenler ise yüksek TÜFE kaynaklı faaliyet giderleri ve TL'nin değer kaybıyla artan karşılık giderleri olacak. Sigorta şirketleri, kasko ve trafik branşlarında artan hasar oranlarının baskısını hissederken, faiz oranlarındaki artışın yatırım gelirlerine olan katkısı bu baskıyı sınırlandırıyor.

Reel sektörde kur ve enflasyon etkisi

Kurum, tüm sanayi ve hizmet sektörü şirketlerinin son çeyrek finansallarında tanık olunacak ortak temanın, önceki çeyreklerde olduğu gibi, ancak önceki çeyreklerden

çok daha etkili, yine TL'deki değer kaybı (yılsonu itibarıyla yüzde 70 ve son çeyrek ortalama yüzde 40) ve enflasyonundaki artış oluyor. TL'deki sert değer kaybı, operasyonel olarak yabancı döviz uzun şirketlerin daha yüksek gelir ve marjlardan yararlanmasına izin verirken, açık döviz pozisyonu taşıyan şirketlerin finansallarına ağır döviz yeniden değerlendirme zararları olarak yansıyor. Öte yandan, enflasyon daha yüksek girdi maliyetleri anlamına gelirken, nihai ürün fiyatlarını girdi maliyetlerine göre ayarlayamayan birçok şirket için yıllık bazda düşük marjlar görülebilecek. Toplam bazında, incelediğimiz sanayi ve hizmet şirketlerinin net karlarının, 2020 son çeyreğine kıyasla yüzde 50 artmasını, 2021 üçüncü çeyreğine göre ise yüzde 26 gerilemesi bekleniyor.

Enflasyona endeksli tahvil ilgi görmeye devam edecek

Sabit faizli tahviller büyük zarar yazacağı için piyasa, eksi reel faize razı olarak enflasyonun 2-3 puan altında bile olsa TÜFE endeksli tahvillerde yer almayı istiyor.

Şebnem TURHAN

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın değişken faizli tahvil ihalelerine piyasanın talebi büyüyor. Hazine'nin dün gerçekleştirdiği TÜFE'ye endeksli tahvilin yeniden ihracı ihalesinde 14.6 milyar lira satış yaptı ve 24.5 milyar liralık talep geldi. Talep rekoru kırılan ihalede ise negatif faiz oluştu ve reel bileşik faiz eksi yüzde 2,57 olarak gerçekleşti. Tek ihalede ocak ayı takvimindeki 45.8 milyar liralık borçlanmanın yüzde 32'si tamamlandı. Tarihte ilk kez Hazine negatif reel faizle borçlanırken analistler ilginin devamını bekliyor.

Peki neden piyasa reel negatif faize razı oldu?

Bankacılık kaynakları bunun nedenini yüksek enflasyona bağlıyor. Enflasyonun çok fazla artmasının beklendiğine dikkat çeken kaynaklar sabit faizli tahvillerin büyük zarar yazacağını vurguladı. Aralık 2020 itibariyle tüketici enflasyonu yüzde 36,1 ile 20 yılın en yüksek seviyesinde bulunuyor. Analistlerin hesaplamaları yıl içinde yüzde 50-55 seviyelerinde tüketici enflasyonu ile karşı karşıya kalınacağına işaret ediyor. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ise enflasyonun yüzde 40'ı aşmayacağını ve yılın sonunda yüzde 30 seviyelerine gerileyeceğini beklediklerini söyledi. Ancak piyasanın beklentisi buna uymuyor.

Enflasyonun 2-3 altında bile olsa piyasa istiyor

Birikimli maliyet etkileri, yılın ilk günlerinde açıklanan enerji, ulaştırma ve tütün grupları içinde yer alan ürünlerdeki fiyat artışlarını dikkate alarak yıllık enflasyonda yükselişin yılın ilk aylarında devam etmesi tahmin ediliyor. Yıl genelinde yüksek seyredecek enflasyonun yılın sonuna doğru, baz etkisiyle düşebileceğini öngörülüyor. Analistler sabit faizli tahviller büyük zarar yazacağı için piyasanın eksi reel faize razı olarak enflasyonun 2-3 puan altında bile olsa TÜFE endeksli tahvillerde yer almayı istediğini vurguladı.

Analistler 2021'de enflasyon dinamikleri nedeni ile iç borçlanma maliyetlerinin arttığına dikkat çekerken tahvil stokunun ise ortalama vadesinin uzadığını kaydetti. İç borçlanmanın ortalama vadesi 2021 sonu itibarı ile kuponsuz senetlerde 10.9 ay (önceki yıl 11.8 ay) sabit getirililerde 47.5 ay (önceki yıl 26 ay), nakit borçlanmada ise 53.5 ay (önceki yıl 34 ay) olarak değişti. İç borçlanma maliyetleri ise kuponsuz senetlerde yüzde 9,60'tan yüzde 17,94'e sabit getirililerde yüzde 10,46'dan yüzde 17,53'e nakit borçlanmada yüzde 8,82'den yüzde 14,64'e yükseldi. 2021 yılı iç borç çevirme oranı yüzde 90,1 olurken 2020'de bu oran yüzde 145 seviyesindeydi.

Bankacılık kaynakları tahvil getiri eğrisinde enflasyon seyrine bağlı olarak bir miktar daha dikleşme yaşanabileceğine işaret etti. Para politikasının yüksek istihdam ve yüksek büyümeyi destekleyecek şekilde gevşek kalacağını vurgulayan kaynaklar Merkez Bankası fonlama faizinde artış olmayacağı öngörüsüyle ile tahvil verim eğrisinin kısa tarafında kayda değer bir yukarı hareket beklenmediğini dile getirdi. Ancak enflasyon beklentilerine paralel olarak uzun vadeli faizlerin bir miktar daha yükseliş kaydedebileceğini söyleyen analistler tahvil getirilerinin mevduata kıyasla daha avantajlı seviyelerde bulunmaya devam edeceğine dikkat çekti.

TÜFE'ye endeksli tahviller ilgi görmeye devam edecek

TÜFE'ye endeksli tahviller özellikle enflasyonda yükseliş beklenen bu dönemde oldukça yoğun ilgi gördüğünü hatırlatan analistler tahvil faizlerinin yüzde 25 bandında mevduat getirilerinin ise brüt yüzde 20'ler civarında bulunduğu bu ortamda enflasyondaki yükseliş beklentisi sebebi ile TÜFE'ye endeksli tahvillere talebin yüksek olduğunu vurguladı. Bu beklentiye sahip kesimler tarafından satın alınan bu kağıtlar elden çıkarılmak istenmediği için piyasada likiditenin oldukça düşük olduğunu kaydeden analistler Hazine'nin ocak-mart döneminde gerçekleşecek TÜFE'ye endeksli tahvil ihalelerinde talebin yüksek olmaya devam edeceğine işaret etti.

Öte yandan uzmanlar enflasyonda en yüksek seviyelerin geride kaldığına yönelik sinyaller oluşması halinde, tahvilde hem yerli hem yabancı ilgisinin artabileceğine dikkat çekti. Analistler yılın ilk aylarında enflasyon görünümü olumsuz olsa da yıl ortasından itibaren piyasa enflasyonun nerede tepe yapacağına odaklanacağını vurgulayarak enflasyonda zirve seviyelerin görüldüğü konusuna piyasa ikna olursa o

noktadan itibaren TL tahvillerde önemli bir alım fırsatı oluşabileceğini ifade etti. Böylece tahvildeki payı yüzde 3,6 gibi tarihi en düşük seviyelere gerileyen yabancı yatırımcıların da TL tahvillere olan ilgisinin artabileceği belirtildi.

Hazine 6 ihalede 30.5 milyar lira borçlandı

Hazine ocak ayında 45.8 milyar liralık borçlanma öngördü. 10 Ocak'tan bu yana yapılan 6 ihalede toplam 30.5 milyar lira borçlanıldı. Bugün de 13 milyar 333 milyon 320 bin lira tutarında TÜFE'ye endeksli kira sertifikası ihracı yapıldı. 5 yıl vadeli TÜFE'ye endeksli sukuk ihracı ile süren ocak ayı iç borçlanma takvimi 27 Ocak'ta 6 ayda bir kupon ödemeli altın tahvili ile 6 ayda bir kira ödemeli altına dayalı kira sertifikası ile tamamlanacak.

Hazine'den bu yıl 505.9 milyar TL borç servisi

Hazine ve Maliye Bakanlığınca gelecek yıl 293.5 milyar lira anapara ve 212.5 milyar lira faiz olmak üzere toplam 505.9 milyar lira tutarında borç servisi gerçekleştirilmesi planlanıyor. Borç servisinin 385.5 milyar lirasının iç borç, 120,4 milyar lirasının ise dış borç servisi olarak yapılması planlanıyor. İç borç servisinin 319.7 milyar liralık kısmının piyasaya yapılacak ödemelerden, 65.8 milyar liralık kısmının ise kamu kurumlarına rekabetçi olmayan teklif yoluyla gerçekleştirilen satışların ödemelerinden oluşması öngörülüyor. Nakit bazlı faiz dışı denge, özelleştirme gelirleri, 2/B satış gelirleri, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan aktarılacak kaynaklarla devirli ve garantili borç geri dönüşleri ve kasa/banka kullanımı sonucu elde edilecek borçlanma dışı kaynakların toplamının 7.9 milyar lira olması bekleniyor.

Bu yıl uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihraçları yoluyla 11 milyar dolar karşılığında finansman sağlanması hedefleniyor. Bunlar doğrultusunda, 2022'de yılında 397.1 milyar lira tutarında iç borçlanma yapılması öngörülüyor. Bu yıl borçlanmanın, ağırlıklı olarak lira cinsinden yapılması ve yurt içi döviz cinsi borç stokunun azaltılması, piyasa çeşitliliğinin sağlanması amacıyla uluslararası piyasalarda doların yanında diğer döviz cinslerinden de ihraç yapılması, faiz giderlerinin optimal şekilde yönetilmesini temin için uygun enstrüman ve vade bileşimi dikkate alınarak, gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetler ile vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının belirli bir seviyede tutulması, nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla nakit rezervinin güçlü tutulması uygulanacak borçlanma stratejilerinin ana unsurları olarak belirlendi.

IMF, büyüme beklentilerini düşürdü

Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel ekonominin 2022 yılına önceden beklenenden daha zayıf bir konumda girdiğini belirterek, bu yıl için büyüme beklentilerini düşürdü. Fon, Türkiye'ye ilişkin büyüme tahminlerini değiştirmede.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 2022 yılına ilişkin küresel ekonomik büyüme tahminini yüzde 4,9'dan 4,4'e düşürdü. Türkiye'nin bu yıla ilişkin büyüme tahmini ise yüzde 3,3 olarak korunurken, 2023'te de yüzde 3,3 büyüyeceği öngörüldü.

Güncellenen Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, küresel ekonominin 2022'ye önceden beklenenden daha zayıf bir konumda girdiğine dikkat çekildi.

Omicron varyantının yayılmasıyla ülkelerin yeniden kısıtlamalar uyguladığına işaret edilen raporda, artan enerji fiyatları ve arz kesintilerinin özellikle ABD ile birçok gelişmekte olan ekonomide beklenenden daha yüksek ve daha geniş tabanlı enflasyonla sonuçlandığı aktarıldı.

Raporda, 2021'de yüzde 5,9 büyüdüğü tahmin edilen küresel ekonominin 2022'de yüzde 4,4 ve 2023'te 3,8 büyümesinin beklendiği kaydedildi.

IMF, Ekim 2021'de yayımladığı raporda, küresel ekonominin bu yıl yüzde 4,9, 2023'te ise yüzde 3,6 büyüyeceğini öngörmüştü.

Küresel bazda riskler aşağı yönlü

Bu yıla ilişkin küresel ekonomik büyüme beklentisindeki gerilemenin iki büyük ekonominin büyüme tahminlerindeki düşüşü yansıttığı belirtilen raporda, ABD'de

parasal desteğin erken geri çekilmesi ve devam eden arz sıkıntısının, Çin'de ise emlak sektöründe devam eden daralma ile özel tüketiminin beklenenden daha yavaş toparlanmasının iki ülkenin büyümesinde düşüşe neden olduğu aktarıldı.

Raporda, artan enflasyonun, devam eden tedarik zinciri aksamaları ve yüksek enerji fiyatları ile birlikte öngörülenden daha uzun süre devam etmesinin beklendiği, 2022'de arz-talep dengesizlikleri azaldıkça ve büyük ekonomilerdeki para politikası müdahalesiyle enflasyonun kademeli olarak düşmesinin beklendiği ifade edildi.

Küresel bazda risklerin aşağı yönlü olduğu vurgulanan raporda, COVID-19'un yeni varyantlarının ortaya çıkmasının salgını uzatabileceği ve yeni ekonomik aksamalara neden olabileceği belirtildi.

ABD'nin 2022 yılı büyüme tahmini yüzde 4'e indirildi

IMF'nin raporuna göre, ABD ekonomisinin, geçen yıl yüzde 5,6 büyüdüğü tahmin edildi. Ülke ekonomisinin 2022 yılına ilişkin büyüme beklentisi yüzde 5,2'den yüzde 4'e düşürülürken, 2023 yılı büyüme tahmini yüzde 2,2'den 2,6'ya çıkarıldı.

Euro Bölgesi ekonomisinin 2021'de yüzde 5,2 büyüdüğü tahmin edildi. Bölge ekonomisinin bu yıla ilişkin büyüme beklentisi 4,3'ten yüzde 3,9'a indirilirken, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 2'den 2,5'e çıkarıldı.

Almanya'nın 2022 yılına ilişkin büyüme tahmini yüzde 4,6'dan 3,8'e, Fransa'nın yüzde 3,9'dan 3,5'e, İtalya'nın yüzde 4,2'den 3,8'e ve İspanya'nın yüzde 6,4'ten 5,8'e çekildi.

Alman ekonomisinin 2023 yılı büyüme tahmini yüzde 1,6'dan 2,5'e, İtalya'nın yüzde 1,6'dan 2,2'ye ve İspanya'nın yüzde 2,6'dan 3,8'e çıkarılırken, Fransa'nın büyüme tahmini ise yüzde 1,8 olarak korundu.

İngiltere için 2022 yılı büyüme tahmini yüzde 5'ten 4,7'ye düşürülürken, 2023 yılı beklentisi yüzde 1,9'dan 2,3'e çıkarıldı.

Söz konusu revizyonlarla gelişmiş ülkeler grubuna yönelik büyüme beklentisi 2022 için yüzde 4,5'ten 3,9'a düşürülürken, 2023 için yüzde 2,2'den 2,6'ya yükseltildi.

Çin'in bu yıla dair büyüme tahmini yüzde 4,8'e düşürüldü

Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülke ekonomilerinin büyüme tahminlerine de yer verilen rapora göre, Çin ekonomisinin 2021'de yüzde 8,1 büyüdüğü tahmin edildi.

Çin'de bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisi yüzde 5,6'dan 4,8'e ve 2023 yılı tahmini yüzde 5,3'ten 5,2'ye çekildi. Hindistan ekonomisinin ise bu yıla dair büyüme beklentisi yüzde 8,5'ten 9'a, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 6,6'dan 7,1'e çıkarıldı.

26.01.2022

Rusya ekonomisine yönelik büyüme tahmini de bu yıl için yüzde 2,9'dan yüzde 2,8'e çekilirken, 2023 yılı büyüme beklentisi yüzde 2'den 2,1'e yükseltildi. Türkiye'nin bu yıla ilişkin büyüme tahmini ise yüzde 3,3 olarak korunurken, 2023'te de yüzde 3,3 büyüyeceği öngörüldü.

Bu revizyonlarla yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülke ekonomilerine yönelik büyüme beklentisi, 2022 için yüzde 5,1'den 4,8'e düşürülürken, 2023 için yüzde 4,6'dan 4,7'ye çıkarıldı.

Türkiye yolsuzlukla mücadelede 96. sıraya geriledi

Uluslararası Şeffaflık Derneği'nin hazırladığı 'Yolsuzluk Algı Endeksi' sonuçlarına göre; Türkiye yolsuzlukla mücadelede 180 ülke arasında 96. sıraya geriledi.

Uluslararası Şeffaflık Derneği, uzmanların, sivil toplum örgütlerinin ve iş dünyası temsilcilerinin kamu kesimindeki yolsuzluğa dair algılarını yansıtan 'Yolsuzluk Algı Endeksi' sonuçlarını açıkladı.

Endeks sonuçlarına göre, 2021 yılında Türkiye 180 ülke arasında 38 puanla 96. sırada yer aldı. Böylece Türkiye 2013 yılından itibaren 12 puan kaybederek 43 sıradan düştü.

Sonuçlara göre Türkiye, son 10 yıl içerisinde en çok puan kaybeden ülkeler arasında yer aldı. Son 10 yılda çok puan kaybeden ülkeler; Avustralya, Bosna Hersek, Botswana, Kanada, Şili, Kıbrıs, Guatemala, Honduras, Macaristan, Lübnan, Liberya, Lüksemburg, Mali, Moğolistan, Nikaragua, Filipinler, Polonya, Saint Lucia, Güney Sudan, Suriye, Türkiye, ABD ve Venezuela oldu.

Türkiye, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile karşılaştırıldığında, 27 üye ülkeden de düşük puan alarak Bulgaristan'ın ardından sonuncu sıraya yerleşti. 38 OECD ülkesi arasında 37. sırada yer alan Türkiye, G20 ülkeleri arasında ise sondan üçüncü sırada yer aldı.

2013 yılında Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkeler grubunda lider konumda bulunan Türkiye, 2021 yılında yedinciliğe geriledi. Türkiye, küresel sıralamada ekonomik, sosyal ve politik istikrarsızlıkların yoğun olduğu birçok ülkenin gerisinde kalarak 180 ülke arasında 96. Sıraya yerleşti.

İlk sırayı 3 ülke paylaştı

Yolsuzluk Algı Endeksi'nde, birinci sırayı 88'er puanla Danimarka, Yeni Zelanda'nın ve Finlandiya paylaşıırken ikinci sırayı 85 puanla Norveç, İsveç, ve Singapur paylaştı. Endeksin son sıralarında ise 13 puanla Suriye, Somali ve Güney Sudan yer aldı.

Şeffaflık Derneği'nin konu ile ilgili yaptığı açıklamada yolsuzluğun yaygınlaşmasını ve sıradanlaşmasını sağlayan cezasızlık uygulamalarının sürdüğünü belirterek şu ifadelerle ver verdi:

“Büyük ölçekli yolsuzluk iddiaları yargıya taşınsa da pek çoğunun soruşturma aşamasında kalmasıyla yolsuzluk suçları için cezasızlık yaygınlaşmaktadır. Bütçe şeffaflığı ve kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin hesap verebilirlik konusunda temel ihlaller bulunmaktadır.

Medya kuruluşlarına, gazetecilere, sivil topluma yönelik baskı ve yıldırma politikaları sürmektedir. Bunlara karşın yargı erki, bağımsızlığını korumalı ve yolsuzlukla mücadele gücünü yitirmemelidir. Geleceğimizi ipotek altına alan Kamu Özel İş birliği proje, ihale ve sözleşme süreçleri şeffaf ve açık bir biçimde yürütülmeli, bu projelerin kamu maliyesine oluşturduğu yük toplumla paylaşılmalıdır.”

2022 yılında iş dünyasını 'kârlılık' bilmecesi bekliyor

DÜNYA gazetesi Türkiye'nin dört bir yanındaki büroları aracılığıyla sordu, 41 kentten 328 iş dünyası temsilcisi cevapladı. TÜRKNFED'in destekleri ve SAM Araştırma'nın analizleri ile raporlaştırılan "Anadolu'nun Nabzı Anketi"nin 4. çeyrek sonuçlarına göre "Türkiye ekonomisinin öncelikli olarak çözülmesi gereken en önemli sorunu", "enflasyon" oldu.

2022'nin iş dünyası için önemli gündem maddelerinden biri "kârlılık" olacak. Anadolu'nun Nabzı Anketi sonuçlarına göre "2022'de kârlılığınız 2021'e göre, artar mı, aynı mı kalır, azalır mı" sorusuna iş dünyası yüzde 47,3 ile "azalır" dedi. İş dünyasının bir önemli sorunu da kur fiyatlaması. Ankete katılanların yüzde 77,1'i "Önümüzdeki bir yıla ilişkin kur fiyatlaması yapabiliyor musunuz" sorusuna "Hayır, yapamıyorum" cevabını verdi.

DÜNYA'nın geleneksel olarak düzenlediği "Anadolu'nun Nabzı Anketi" her üç ayda bir Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKNFED) destekleri ve SAM Araştırma ve Danışmanlık'ın analiziyle okurlarımızla buluşuyor. 2021 yılının ilk üç çeyreğinin ardından dördüncü çeyrek için yapılan anket de tamamlandı. 17 sorudan oluşan ankete 41 kentten 328 iş insanı katıldı. DÜNYA gazetesinin tüm Türkiye'ye yayılmış büroları aracılığıyla 4 Ocak-12 Ocak 2022 tarihleri arasında, kentlerinin önde gelen iş dünyası temsilcileri ve TÜRKNFED'in üyeleri anketin 17 sorusunu yanıtladı. Sonuçlara göre; neredeyse ankete katılanların yarısının azalacağını söylediği "kârlılığa"; formül aranıyor. İş dünyasının bu alandaki ilk tedbiri "maliyet azaltma", ikinci sırada "müşterilerde seçicilik" var. Ancak iş dünyasının

kârlılığı artırma yolunda aradıkları çözümler farklılaşıyor. Bir taraftan yeniden kârlılığı yakalamak için “dijitalleşme, yapay zeka uygulamaları”, “mevcut iş gücü eğitimi”, “yeni yatırım” ve “Ar-Ge”ye yöneleceğini söyleyen iyimserler var. Bir taraftan da “küçülme”, “tasfiye” gibi kararları alacaklar da...

4. ÇEYREK ZORLU GEÇTİ

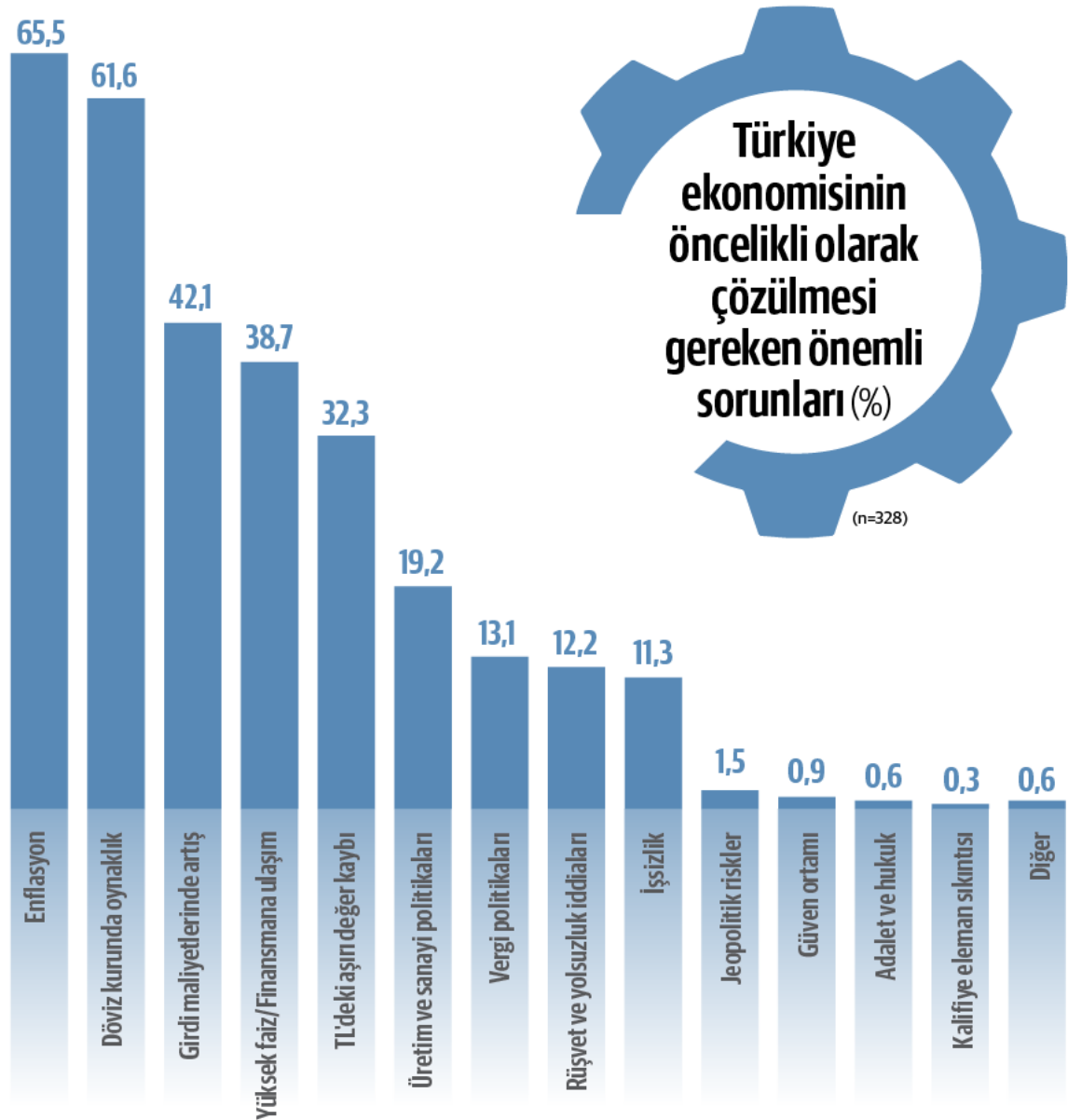
Öte yandan ankete göre iş dünyası 4’üncü çeyreği, 2021 yılının tamamından daha kötü geçirdi. “2021 yılında firmanızın durumu...” sorusuna yüzde 18,9’u “küçüldü” derken, bu oran son çeyrekte yüzde 24,4 oldu. Bu da yılın tamamında her 5 iş insanından birinin firmasının küçüldüğünü söylediğini, son çeyrekte ise her 4 iş insanından birinin bu yönde görüş beyan ettiğini ortaya koydu.

HER 10 İŞ İNSANINDAN 9’U “TÜRKİYE YEŞİL MUTABAKATA HAZIR DEĞİL” DİYOR

İş dünyasının hazırlanması gereken en önemli gündem maddelerinden biri de AB’nin Yeşil Mutabakatı. Sınırdaki karbon vergisi duvarıyla karşılaşmamak için uyum sağlanması gerekiyor. Peki; iş dünyasının uyum için stratejisi var mı? Ankette bu soruya iş dünyasının cevapları şöyle: % 41,5 “kısmen”, % 23,8 “var”, % 34,8 “yok”. Cevaplara göre her üç şirketten biri süreçle ilgilendiğini beyan ediyor. Ancak “Yeşil Mutabakat’a Türkiye hazır mı?” sorusuna yanıtlar karamsar. Her 10 iş insanından ancak biri ülkeyi hazır buluyor ve “evet” diyor.

ANKETTE HANGİ SEKTÖRLER VAR?

İmalat % 38,1, inşaat % 11,6, tarım, ormancılık ve balıkçılık % 7,3, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri %5,2, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı % 4, madencilik ve taş ocakçılığı % 3, ulaştırma ve depolama % 2,4, bilgi ve iletişim % 2,4, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı % 1,8, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler % 1,8, finans ve sigorta faaliyetleri % 1,5, gayrimenkul faaliyetleri %1,5, idari ve destek hizmet faaliyetleri % 1,2, eğitim % 1,2, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri % 0,9, diğer hizmet faaliyetleri % 15,9.

ANİ ÇIKAN SORUNLAR İŞ DÜNYASININ BAŞINI DÖNDÜRÜYOR

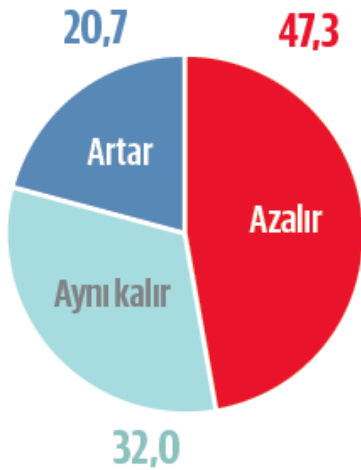
Enerji kısıtlamaları nedeniyle ülke genelinde OSB'lerde üretimin durduğu bir hafta içinde olsak da 2 hafta önce yapılan ankette “enerji arz güvenliği” ile ilgili bir görüş yok. İş dünyası “Türkiye ekonomisinin öncelikli olarak çözülmesi gereken sorunları”na liste başı olarak “enflasyon”u işaret ediyor. Öte yandan sağ sayfadaki “Piyasanın en önemli üç sorunu” sorusunda liste başı yanıt daha önceki çeyreklerde hiç yer almamış “döviz kurundaki oynaklık” maddesi. Bu seçenek yüzde 74,4 (kişi/%) ile listenin ilk sırasından giriş yapıyor. Anketin kapsadığı 2021 yılının 4. Çeyreği'nde ani sorun olarak ortaya çıkan bu duruma, anket notlarında ve diğer seçeneklerinde iş dünyasının önde gelen isimleri “son dakika gelişmelerinden yorulduk” tepkisi vermiş durumda.

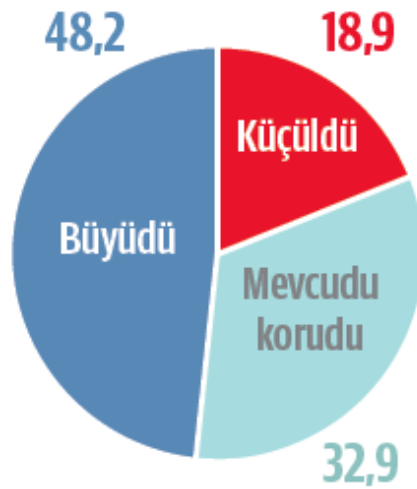
Firma verimliliği ve kârlılığına yönelik önlemler (%) (n=328)

2022'de kârlılığınız 2021 yılına göre artar mı, aynı mı kalır, azalır mı? (%) (n=328)

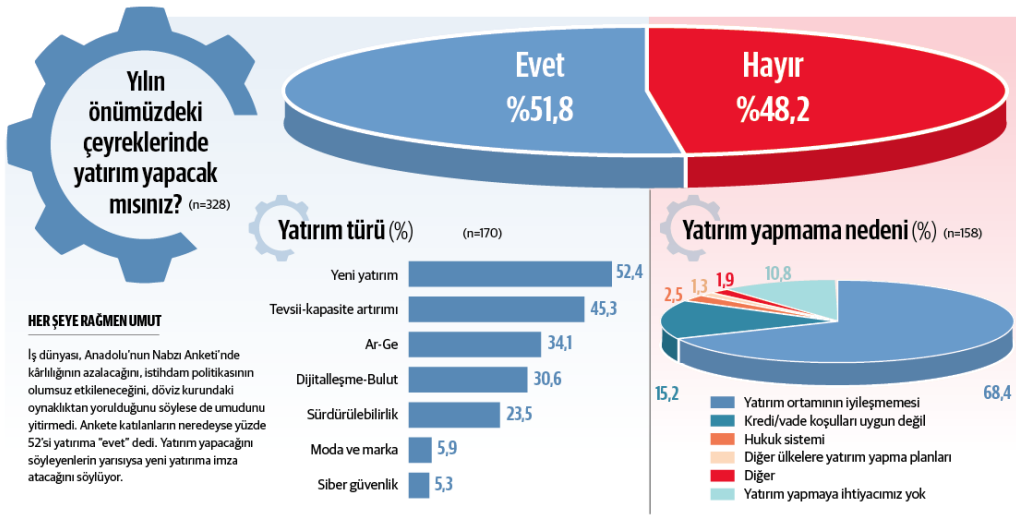
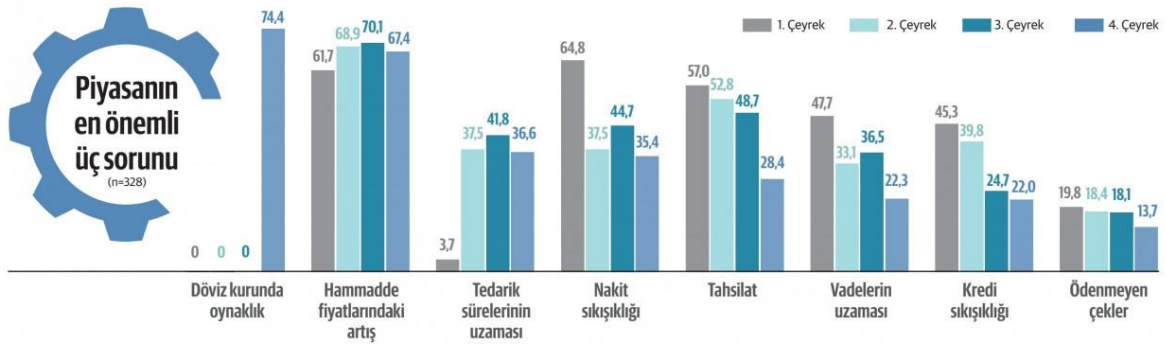
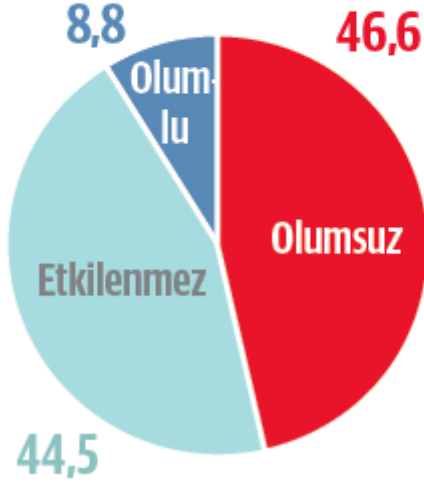

2021 Yılında firmanızın durumu... (%) (n=328)

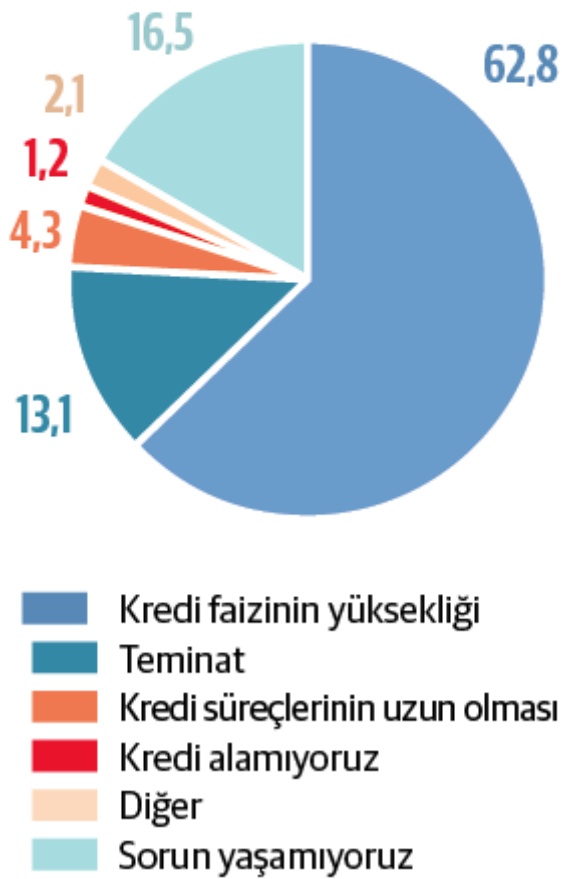
Asgari ücret uygulamasının istihdama etkisi (%)

(n=328)

Bankacılık sektörüyle yaşadığınız temel sorun nedir? (%)

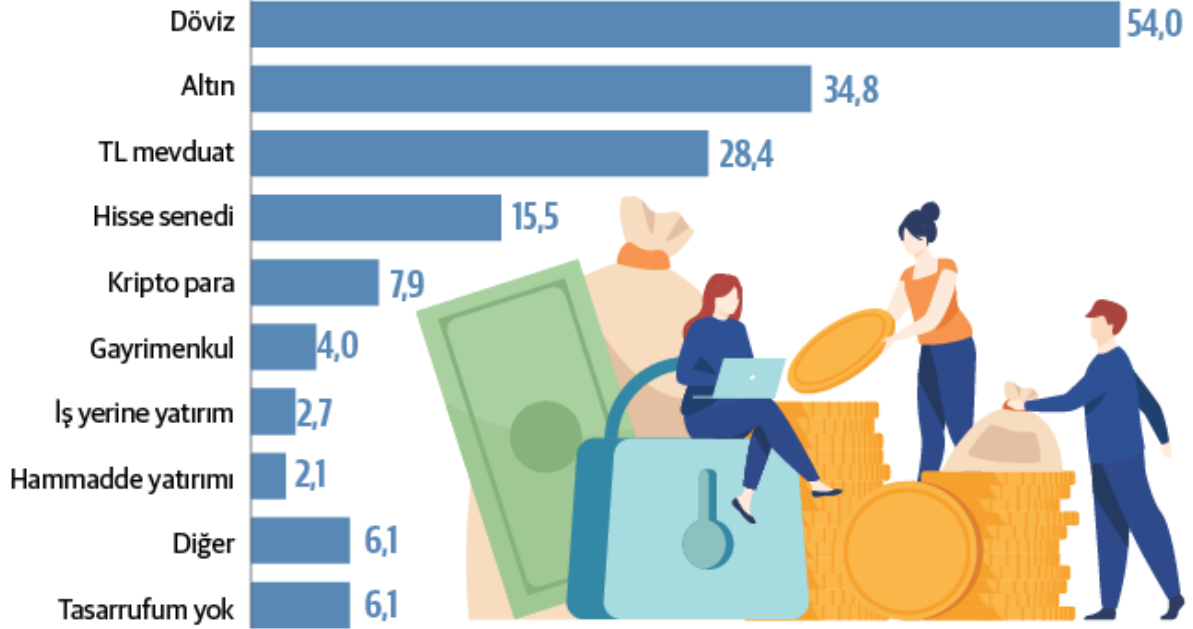
(n=328)

HER ŞEYE RAĞMEN UMUT

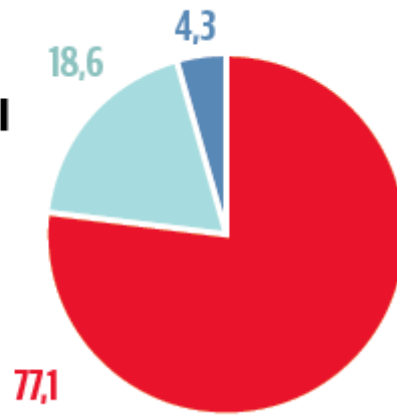
İş dünyası, Anadolu'nun Nabızı Anketi'nde kârlılığının azalacağını, istihdam politikasının olumsuz etkileneceğini, döviz kurundaki oynaklıktan yorulduğunu söylese de umudunu yitirmedi. Ankete katılanların neredeyse yüzde 52'si yatırıma "evet" dedi. Yatırım yapacağını söyleyenlerin yarısıysa yeni yatırıma imza atacağını söylüyor.

Kişisel tasarruflarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz? (%) (n=328)

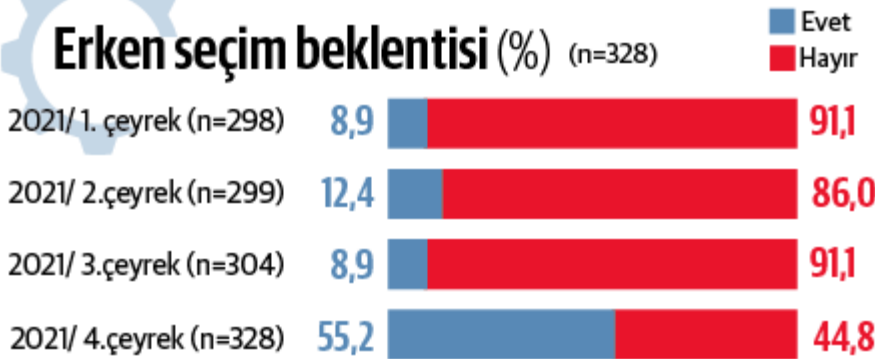

Önümüzdeki bir yıla ilişkin kur fiyatlaması yapabiliyor musunuz? (%)

- Hayır, yapamıyorum
- Kısmen yapabiliyorum
- Evet, yapabiliyorum

Erken seçim beklentisi (%) (n=328)

Suriye'deki ve Afganistan'daki İç Savaşlardan Kaçarak Ülkemize Gelen Göçmenler Konusunda Ne Düşünüyorsunuz? (%)

60,4
Geri gönderilmeliler

20,1
İşgücü açığımız için önemli, istihdama katılmalılar

2,7
İstihdama katkı sağlayanlar kalmalı, diğerleri geri gönderilmeli

4,0
Diğer

12,8
Fikrim yok

Bakan Varank'tan doğal gaz kısıntısına ilişkin açıklama

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, doğal gaz kısıntısına ilişkin yaptığı açıklamada, "Elbette kış şartlarının ağır geçtiği böyle bir dönemde, doğrudan vatandaşlarımızın evinde kullandığı gaz ve elektrikte bir kesintiye gitmemiz düşünülemez." ifadesini kullandı.

Bakan Mustafa Varank, İstanbul Mobilya Fuarı'nın açılış programında yaptığı konuşmada, doğal gaz kısıntısına ilişkin açıklamalarda bulundu.

İran'ın doğal gaz arzında kesintiye gitmesinin OSB'lerde ve sanayi tesislerinde doğal gaz ve elektrik arzında kısıtlamalara gidilmesine neden olduğunu hatırlatan Varank, şunları kaydetti: "Elbette kış şartlarının ağır geçtiği böyle bir dönemde, doğrudan vatandaşlarımızın evinde kullandığı gaz ve elektrikte bir kesintiye gitmemiz düşünülemez. En başından beri Enerji Bakanlığımız süreci hassasiyetle yönetmeye çalışıyor. Enerji Bakanlığımız, sanayicilerimizin talep ve önerilerini dikkate alarak, İran kaynaklı bu kısıtlamaları, üretime en az etki edecek şekilde düzenliyor. İnşallah birkaç gün sürecek bu sıkıntılı süreci sanayicilerimizle el ele vererek atlatacağız. Üretimle uzaktan yakından alakası olmayan kesimlerin, oluşturmaya çalıştığı panik havasına kimse aldırış etmesin. Şoklara karşı direncini defalarca kanıtlamış sanayi sektörümüz, birkaç gün sürecek bu sıkıntılı sürecin üstesinden gelecek güce sahiptir. Büyük ölçüde telafi edemeyeceğimiz bir üretim kaybı yaşamayacağız. Biz sanayicilerimizin karşılaştığı her sorunda yanlarında olduk, bundan sonra da olmaya devam edeceğiz." değerlendirmesinde bulundu.

CHP'li Özel, swap anlaşmalarını Meclis gündemine taşıdı

CHP'li Özel, Bakan Nebati'ye, “Çin Merkez Bankası, Kore Merkez Bankası ve BAE Merkez Bankası ile yapılan ikili para takası anlaşmaları kapsamında ne kadar Türk lirası verilip ne kadar taraf ülke parası alındığı açıklanırken Katar Merkez Bankası ile yapılan anlaşmada bu bilgi neden verilmemiştir? Bu bilginin gizlenmesi hangi ülkenin talebi üzerine olmuştur?” sorularını yöneltti.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, Merkez Bankası'nın Katar ile yaptığı swap anlaşmasının dolar cinsinden açıklamasını TBMM gündemine taşıdı.

Özel, Nureddin Nebati'nin yanıtlaması istemiyle TBMM'ye verdiği soru önergesinde, Katar ile yapılan swap anlaşmanın spekülasyonlara yol açtığını belirtti.

Özel, bu spekülasyonun gerekçesini ise şöyle açıkladı:

“Merkez Bankası, Çin Merkez Bankası ile 46 milyar TL ve 35 milyar Çin yuani, Kore Merkez Bankası ile 17,5 milyar TL ve 2,3 trilyon Kore wonu, BAE Merkez Bankası ile 64 milyar TL ve 18 milyar dirhem olarak imzaladığını kamuoyuyla paylaşmıştır. Ancak parasal olarak en büyük anlaşmanın imzalandığı Katar ile yapılan swap kapsamında değişime konu olan Türk lirası ve Katar riyali miktarları bilinmemektedir. Merkez Bankası, ‘Katar Merkez Bankası ile imzalanan ilk anlaşmaya ilişkin olarak 20 Ağustos 2018 tarihinde anlaşma 3 milyar USD karşılığı Türk lirası ve Katar riyali olarak imzalanmıştır’ açıklaması yaparken 20 Mayıs 2020 tarihinde, ‘Yapılan değişiklikle 5 milyar ABD doları karşılığı Türk lirası ve Katar riyalinden 15 milyar dolar USD karşılığı

Türk lirası ve Katar riyaline yükseltilmiştir' bilgisini paylaşmıştır. Merkez Bankası'nın, Katar dışındaki ülkelerin merkez bankaları ile imzaladığı swap anlaşmalarıyla ilgili olarak kamuoyuna yaptığı duyurularda, bu anlaşmalar karşılığında karşı ülkeye ne kadar Türk lirası verilir ne kadar karşı ülke parası alındığını her iki ülkenin kendi para birimi cinsinden açıklanmışken Katar ile yapılan anlaşmaların ikisini de dolar cinsinden ifade etmesi, Katar ile ilgili anlaşmaya ilişkin spekülasyonlara yol açmaktadır. Ayrıca '15 Temmuz hain darbe girişiminin arkasında olmakla' suçlanan Birleşik Arap Emirlikleri ile para takası anlaşması yapılmasının, Türkiye'nin itibarına gölge düşürdüğü yorumları yapılmaktadır."

Özel, Nebati'ye şu soruları yöneltti:

"Çin Merkez Bankası, Kore Merkez Bankası ve BAE Merkez Bankası ile yapılan ikili para takası anlaşmaları kapsamında ne kadar Türk lirası verilir ne kadar taraf ülke parası alındığı açıklanırken Katar Merkez Bankası ile yapılan anlaşmada bu bilgi neden verilmemiştir? Bu bilginin gizlenmesi hangi ülkenin talebi üzerine olmuştur?

Katar Merkez Bankası ile yapılan anlaşma kapsamında kaç TL verilmiş ve kaç Katar riyali alınmıştır? Anlaşmanın kapsamı TL ve Katar riyali olarak nedir?

Güney Kore Merkez Bankası ile 12 Ağustos 2021 tarihinde imzalanan anlaşma neden tamamlanmamıştır?

Türkiye, 15 Temmuz hain darbesinin planlayıcılarından olduğu suçlaması ile ilgili hiçbir açıklama ve özür belirtmeyen BAE ile neden para takası anlaşması yapmıştır? Anlaşma ile Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarının zedelendiği yorumları karşısında yeni bir adım atılması yoluna gidilecek midir?"

Pancara yüzde 100 zam çiftçiyi üretimde tutmaya yeter mi?

Ali Ekber YILDIRIM

26 Ocak 2022 Çarşamba

Türkiye, şeker pancarı üretiminde Rusya, Fransa, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra 5. sırada yer alıyor. Verimlilikte ise 23. sırada. Pancardan şeker üretiminde dünyada 13. sırada yer alırken yüksek fruktozlu mısır şurubunda 10.sırada.

Pancar ekimi hava durumuna, sıcaklıklara bağlı olarak Şubat-Mayıs döneminde yapılır. Pancar sökümü, hasadı ise Ağustos-Ocak döneminde gerçekleştirilir.

Türkiye'de pancar üretimi sözleşmeli üretim ve kotaya dayalı olarak yapılır. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın dayatması ile 2001 yılında kabul edilen Şeker Yasası ile şeker üretimi ve buna bağlı olarak pancar üretimi kotaya bağlandı.

2021-2022 sezonunda ülke geneli için belirlenen 2 milyon 700 bin tonluk şeker kotası var. Bu kota şeker fabrikalarının kapasitesine göre dağıtılıyor. Her fabrika kendisine verilen şeker üretim kotasına uygun olarak şeker pancarı üreticisi ile sözleşme yaparak pancar ürettiriyor. Bu pancardan da şeker elde ederek piyasaya sunuluyor. Dolayısıyla pancar üretiminde de üretim kotası var. Pancar üreticisi istediği kadar pancar ekemez. Ekse bile satamaz veya kota fazlası ürünü daha düşük fiyata satmak zorunda kalır.

Üretimden kaçış için uyardık

Bu günlerde şeker fabrikaları üreticilerle sözleşme imzalayarak onlardan üretim için taahhüt alıyor. Birçok üretici artan girdi fiyatları nedeniyle üretim yapıp yapmama konusunda kararsız.

DÜNYA gazetesinde ve www.tarimdunyasi.net bloğumda 17 Kasım 2021 tarihli "Şeker zammı ve pancarda Türkiye'yi bekleyen tehlike" başlıklı yazımda bu yıl şeker

pancarı üretiminden kaçış olabileceğini, artan maliyetler karşısında üreticinin zor durumda olduğunu yazmıştım. Katıldığım televizyon programlarında önlem alınmazsa 2022 yılının şeker sektörü açısından zor geçeceğini anlatmıştım. Çözüm olarak üreticiye verilecek avans fiyatın erken ve maliyetleri karşılayacak seviyede açıklanmasını, girdi desteklerinin artırılması ve üreticiyi üretimde tutacak koşulların sağlanması gerektiğini vurgulamıştım.

Avans fiyat ilk kez 8 ay öncesinden açıklandı

Üretimden kaçış tehlikesini gören Kayseri Şeker Fabrikası, tarihinde ilk kez Aralık ayında şeker pancarı avans alım fiyatını açıkladı. Kayseri Şeker Fabrikası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay, çiftçiyi üretimde tutmak ve pancar üretiminin sürdürülebilmesi için 2021 yılı şeker pancarı için ton başına 420 lira olan fiyatı, 2022 ürünü pancar için 720 liraya çıkardıklarını duyurdu. Başka fabrikalar da benzer açıklamalar yaptı.

Şeker kotasının yüzde 36'sı Türkiye Şeker Fabrikaları'na (Türk Şeker) ait. Yani devletin fabrikalarında. Bu nedenle Türk Şeker'in bu konudaki tavrı önemliydi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 20 Ocak 2022'de Türk Şeker'in pancar avans alım fiyatını açıkladı. Erdoğan, 2022 yılı pancar avans alım fiyatını ton başına yaklaşık yüzde 100 artışla 800 lira olarak açıkladı. Pancar söküm zamanı bu fiyatın gözden geçirileceğini de özellikle vurguladı.

Bu açıklamadan sonra özel sektör ve kooperatif fabrikaları da avans fiyatını 800 liraya çıkardı.

Son 3 yıllık döneme bakıldığında Türk Şeker, 2020 ürünü şekerpancarı alım fiyatını 2019 yılına göre sadece yüzde 12 oranında artırmıştı. Yüzde 16 polar içeren şekerpancarı alım fiyatı ton başına 2019'da 300 liraydı. 2020'de 336 liraya çıkarıldı. 2021 ürünü şekerpancarı alım fiyatı ise 2020 yılına göre yüzde 25 oranında artışla 336 liradan 420 liraya yükseltildi.

Girdilerdeki artış açıklanan fiyatın üstünde

Bu yıl için yapılan fiyat artışı son yıllardaki en büyük artış. 2022 yılı için hem 8 ay önceden açıklanan hem de yüzde 100 civarında artırılan fiyatı duyan çiftçinin normal şartlarda şapkayı havaya fırlatması beklenir. Fakat bu yüzde 100 oranındaki fiyat artışı bile çiftçinin kafasındaki endişeleri tam olarak gidermedi. Çünkü gübre fiyatındaki artış bazı çeşitlerde yüzde 400'ü aştı. Bugünlerde fiyatlarda bir miktar gerileme olsa da hala çok yüksek. Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıklamasına göre Kasım 2021 itibariyle gübredeki fiyat artışı yüzde 120.

Pancarda bir başka önemli maliyeti oluşturan tarımsal sulamada elektriğin fiyatı yılbaşı gecesini yüzde 92 arttırıldı. Tohumun fiyatı yüzde 50 civarında arttı. Çiftçi haklı olarak, bu artan maliyetleri dikkate alarak üretim yaptığında para kazanıp

kazanamayacağını hesaplıyor. Üretim ve hasat dönemi uzun bir süreci kapsıyor. Bu süreçte gübre, elektrik ve diğer girdilerde yeni zamlar olur mu?

Kayseri Şeker Fabrikası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay, açıklanan avans fiyatın mutlaka girdi desteği ile desteklenmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Akay'a göre, 800 lira olan avans fiyatın hasat döneminde 900 lira olarak kesinleşebilir. Çiftçilerin fiyat beklentisi ise ton başına en az 1000 liraydı.

Fiyat artışı tüketiciye yansıyor

Pancar alımındaki fiyat artışı mutlaka tüketicinin sofrasındaki şeker, sanayicinin ham madde olarak kullandığı şeker zam olarak yansıtacaktır. Maliyet yönünden baktığımızda 7 kilo pancardan 1 kilo şeker elde ediliyor. Fiyat 900 lira olarak kabul edildiğinde 1 kilo şeker üretmek için kullanılan 7 kilo pancarın maliyeti 6.3 lira olacak. Bir tondaki maliyet 6 bin 300 lira. Enerji, işçilik ve benzeri diğer maliyetler de eklendiğinde 1 kilo şekerin yeni sezondaki fiyatı 11 lira seviyelerinde olması bekleniyor.

Şekerde ihracat durdu, ithalat ucuz değil

Türkiye, 2020 yılında şeker üretimindeki rekor artışla arz fazlasını ihraç etti. 2020 yılında 221 bin ton kristal şeker ihracatı gerçekleştirildi. Ancak, 2021'de pancar üretiminin yaklaşık yüzde 21 azalması ve buna bağlı olarak şeker üretiminin düşmesi ile ihracat azaldı. 2021 yılında 48 bin ton ihracat yapıldı. 30 Aralık 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Tebliğ ile şeker "ihracatı kayda bağlı mallar" listesine eklendi. İhracat durdu.

İthalat ise ağırlıklı olarak Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılıyor. 2020 yılında sadece 13 bin ton olan şeker ithalatı 2021'de 269 bin ton oldu. Ancak bu günlerde dünya şeker fiyatlarının Türkiye'deki fiyatların üzerinde olması nedeniyle ithalat cazip olmaktan çıktı.

Londra Borsası'nda şekerin tonu 505 dolar. Buna ton başına 115 dolar navlun eklendiğinde, Türkiye'ye maliyeti 620 dolara geliyor. Bunun da karşılığı ton başına 8 bin 100 lira civarında. Türkiye'de fiyat Türk Şeker'de 4 bin 910 lira seviyelerinde. Yıllar sonra Türkiye'deki fiyat dünya fiyatlarının altında kaldı.

Özetle, 2022 yılı şeker pancarı ve şeker sektörü açısından karmaşık bir yıl olacak. Şeker pancarı avans alım fiyatının 8 ay önceden açıklanması ve fiyatın geçen yıla göre yüzde 100 artırılması önemli. Fakat üreticinin üretime devam etmesi için girdi desteklerinin de artırılması ve en kısa zamanda ödenmesi gerekiyor. Yoksa çiftçi üretimde tutmak gerçekten zor olacak.

Kar, esaret değil berekettir

İstanbul başta olmak üzere ülkede etkili olan kar yağışı hayatı felç etti. Altyapısı yetersiz, yönetimi beceriksiz olan ülkenin medyası kar yağışı için "esaret", "kabus" gibi başlıklar veya tanımlamalar yapıyor. Oysa kar yağışı, şehirdeki için esaret veya kabus olarak görülse de kırsal için, tarım için berekettir.

Kar yağışı tarla ürünleri için çok yararlı, yeraltı su kaynaklarının artması için büyük katkı sağlayacaktır. 2021'de kuraklığın etkili olduğu Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da yoğun kar yağışı kuraklık haritalarını değiştirecek gibi görünüyor. Kuraklığın buğday, arpa, nohut, mercimek, şeker pancarı ve daha birçok üründe üretimi ne kadar olumsuz etkilediğini 2021'de yaşadık. Kuraklık sadece tarlada üretim yapan çiftçi için değil, kar yağışını esaret olarak gören kentli için de büyük yıkımlara neden oluyor. Ekmek ve gıda fiyatlarındaki artışın bir nedeni de kuraklıktır. Bu nedenle kar yağışı esaret değil berekettir.

Reel sektörün morali biraz olsun düzeliyordu ki...

Alaattin AKTAŞ

26 Ocak 2022 Çarşamba

- Reel sektörde aralık ayında doruğa tırmanan olumsuzluk ve karamsarlık, yerini ocakta daha iyimser bir havaya bıraktı.

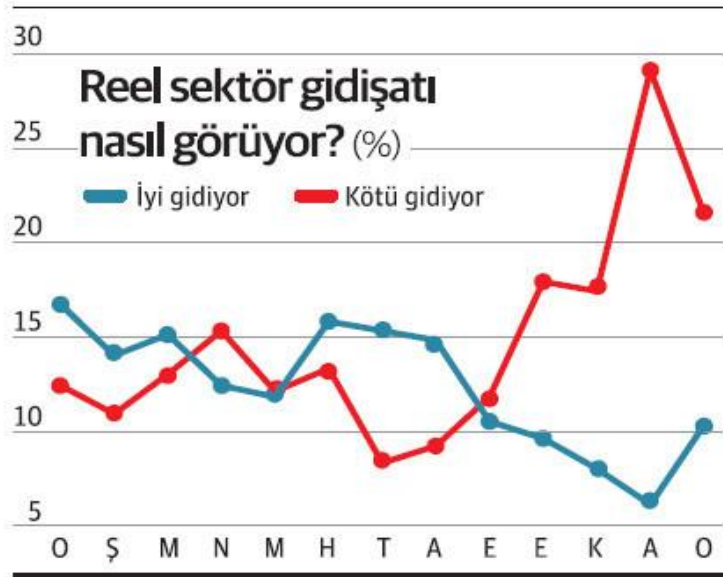
- Sanayi ocakta görülmedik bir darboğaz yaşarken bu iyimserlik dalgasının nedeni ne olabilir ki? Yanıt, Merkez Bankası'nın bu istatistikleri oluşturma zamanlamasında gizli...

- Domino taşlarının yıkılması gibi bir etki doğacak ve şubatta yeniden muhtemelen kara bir tablo çizilecek.

Ne zaman ki Merkez Bankası faizini indirme sürecine girildi; ekonomide tüm dengeler temelinden sarsılmaya başladı. Sözüm ona faiz indirimine gitmiştik ama piyasada tüm faizler yükselme eğilimi içine girdi. Başlangıçta düşer gibi olan mevduat faizi de yükseldi; kredi faizi de aynı şekilde yukarı gitti; hele Hazine, eylül öncesindeki borçlanma faizini mumla arar hale geldi.

Finansal piyasalar böylesine sarsıntı yaşarken reel sektörün bundan etkilenmemesi düşünülebilir miydi... Merkez Bankası'nın iktisadi yönelim istatistikleri kapsamındaki bazı veriler beklentilerin ne kadar bozulduğunu ortaya koydu. Reel sektör kuruluşlarının eylülde yüzde 35'i gelecek üç ayda satış fiyatlarını artıracığını söylerken, aralık ayına geldiğimizde bu oran tam yüzde 60'a çıktı.

Reel sektör kuruluşları, "Sanayi dalınızdaki gidişat nasıl" sorusuna eylül ayında yüzde 11 iyi, yüzde 12 kötü yanıtı vermişti. Yani bir denge vardı. Aralık ayında ise iyi diyenlerin oranı yüzde 6'ya düşerken, gidişatın kötü olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 29'u aştı.

Ocak ayında hızlı iyileşme oldu

Aralık ayında zirveye çıkan olumsuzluk ve karamsarlık, ocak ayında hızlı bir şekilde tersine döndü. Önümüzdeki üç ayda satış fiyatını artıracığını belirten işyerlerinin oranı yüzde 51'e indi.

Aynı şekilde sanayi dalındaki genel gidişata ilişkin beklentilerde de olumlu yönde gelişme oldu. Grafikte de izlenebileceği gibi yengeç kısılcasına benzer bir durum oluştu. Gidişat kötü diyenlerin oranı yüzde 29'dan yüzde 21'e inerken, gidişat iyi diyenlerin oranı yüzde 6'dan yüzde 10'a yükseldi.

Yalnızca bu iki başlık değil ki; başka sorulara verilen yanıtlar da beklentinin olumluya döndüğüne işaret ediyor.

Üretim, maliyet, iç piyasa satış fiyatı, istihdam; tüm kalemlerde olumlu beklenti dikkati çekiyor.

Peki bu nasıl oldu dersiniz?

Ayların ikinci yarıları o aya etki etmiyor

Sanayi bugünlerde son yıllarda görülmedik bir darboğaz yaşadığı halde nasıl oluyor da reel sektör ocak ayı için böylesine bir iyimserlik sergiliyor?

Yanıtı Merkez Bankası'nın iktisadi yönelim istatistiklerinin metodolojisinde. Bu istatistiklerde veriler ilgili ayın ilk yarısında derleniyor. Dolayısıyla ayın ikinci yarında yaşanan olumlu ya da olumsuz gelişmeler ancak bir sonraki aya etki edebiliyor. Dolayısıyla ocak ayında gözlenen bu iyileşme tümüyle 20 Aralık'ta atılan adımlarla döviz kurunda yaşanan gerilemenin yansıması.

20 Aralık'tan beri döviz neredeyse yatay seyrediyor ve bu da reel sektörün biraz olsun önünü görmesini sağlamışa benziyor.

Şubatta yine çöküş beklenmeli

Doğalgaz kısıntısıyla başlayan ve elektrik kesintisiyle doruğa ulaşan sıkıntı binlerce fabrikanın kapısına kilit vurmasına yol açtı. Tüm sanayiciler bu hafta başından beri bu sorunu yaşıyor.

Bu sorun domino taşlarının yıkılması gibi bir etki doğuracak, bundan kaçınmak mümkün değil. Dolayısıyla reel sektör kuruluşlarının şubat ayı anketine verecekleri yanıtlarda bu durumun etkisini görecekiz. Aralık ayının sonunda yaşananlar nasıl ocak tablosunu olumluya çevirmişse, şu günlerde yaşamakta olduğumuz da şubat tablosunu ters yüz edecek.

Abdulkadir Selvi

Cumhurbaşkanı'na hakaret etmek hak, savunmak suç mu?

26 Ocak 2022

Sedef Kabaş, cezaevinde olduğu için hakkında yazmakta zorlanıyorum.

Çünkü bana cevap verme imkânı yok. Keşke eşit şartlarda olsaydık, seçilmiş bir Cumhurbaşkanı'na, daha da ötesi bir insana hakaret etmeye hakkı olmadığını söyledim.

Ayrıca bu **Sedef Kabaş**'ın **Erdoğan**'a ilk hakareti değil. Daha önce de **Erdoğan**'a hakareten dolayı hakkında açılmış bir soruşturma var. **Sedef Kabaş**'a sorsanız mesleği gazetecilik ama o Cumhurbaşkanı'na hakareti meslek edinmiş.

Bir süredir ibretle izliyorum. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a karşı 27 Mayıs öncesinin nefret dili kullanılıyor. Bunu çok tehlikeli buluyorum.

KILIÇDAROĞLU'NDAN, İSMET PAŞA TAKTİĞİ

Bu işin öncüsü de ne yazık ki **Kılıçdaroğlu**. CHP'de ve muhalif medyada Cumhurbaşkanı'na hakaret artık bir yarış haline dönüştü. **Kılıçdaroğlu**, 27 Mayıs öncesi **İsmet Paşa**'nın izlediği yolu izliyor. **İsmet Paşa**, Kore'de darbe olunca, "Türk milleti, Kore milletinden daha az haysiyetli değildir" demişti. General Kasım darbesiyle devrilen Irak Başbakanı **Nuri Sait Paşa** feci bir şekilde katledilmişti. **Menderes**'e, **Nuri Sait Paşa**'nın akıbetini örnek göstermişlerdi. "**Şartlar tamam olduğu zaman milletler için ihtilal meşru bir haktır**" diyen **İnönü** 27 Mayıs'ın işaretini vermiş, Demokrat Partililere dönüp "**Sizi ben bile kurtaramam**" demişti.

DEMOKRATLARA YAPILAN ZULÜMLER

27 Mayısçıların darbeden sonra Yassıada'da **Menderes** ve DP'nin ileri gelenlerine yaptıkları zulümler insanlığa sığmaz. İçişleri Bakanı **Namık Gedik**, Harp Okulu'nun penceresinden atılarak katledildi. Cumhurbaşkanı **Celal Bayar** dahi maruz kaldığı

muamelelere dayanamayarak intihar girişiminde bulundu. **Menderes'e** yapılan zulümleri yazmaya ise yüreğim elvermez.

KILIÇDAROĞLU'NUN HAKARETLERİ, KÜFÜRLERİ...

Cumhurbaşkanı **Erdoğan'a** yönelik benzer bir öfke ile saldırıyorlar. Şimdi birkaç örneği paylaşmak istiyorum.

Hatay Reyhanlı'da bombalı aracın patlatılması sonucu 51 vatandaşımız hayatını kaybetti. Daha sonra failleri yakalandı. Eylemin El Kaide- DEAŞ ve Suriye muhaberatı bağlantıları ortaya çıkarıldı. Yani Türkiye'ye yönelik alçakça bir terör eylemi. Peki **Kılıçdaroğlu** ne dedi? **"Reyhanlı'da ölen 51 kişinin katili Recep Tayyip Erdoğan'dır"** dedi.

Kılıçdaroğlu hakaretlerinde çoğu zaman ahlaki sınırları da zorladı. Zaten hakaretin ahlaki sınırı olur mu? Zonguldak mitinginde **Erdoğan'a** **"Benim adımla yolsuzlukla anarsan anan... aa... söylemeyim gerisini, söylemeyeyim"** diye küfretti.

'SÖZDE CUMHURBAŞKANI' DEDİLER

Kemal Kılıçdaroğlu, siyasi tarihimize başbakan ve cumhurbaşkanına en çok hakaret eden muhalefet lideri olarak geçti.

Seçime girmiş, milletin anasının ak sütü gibi helal oylarıyla seçilmiş Cumhurbaşkanı **Erdoğan'a**, **"Sözde Cumhurbaşkanı"** dedi. Biz nerede sözde deriz? **"Sözde Ermeni soykırım iddiaları"** deriz. PKK terör örgütünün sözde lideri deriz. Ama Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez bir cumhurbaşkanına **"sözde"** deme ayıbını **Kılıçdaroğlu** işledi. Bir de CHP Grup Başkanvekili **Engin Özkoç**.

BACAĞINDAN ASARLAR

Örnekleri çoğaltmak istemiyorum. Hepsini yazmaya kalkışsam bir hakaretler ansiklopedisi çıkar. Ama iki örneği geçemeyeceğim. Çünkü ikisi de iğrenç ve ikisi de tehlikeli.

Bunlarda asma merakı ne kadar çokmuş. **Menderes'i** astınız yetmedi mi? **Metin Akpınar**'ın konuşmasını kastettiğimi anladınız. **Akpınar**, **"Bu kutuplaşma ve karmaşadan kurtulmamızın tek çaresi demokrasidir. O noktaya ulaşabilirsek kavga gürültü olmadan bu işin içinden çıkarız. Ulaşamazsak ise belki lideri ayağından asarlar, belki mahzenlerde zehirlenerek ölür, belki de başka liderlerin yaşadığı kötü sonları yaşayabilirler"** demişti.

SEDEF KABAŞ'IN AHIRI

Sedef Kabaş ise iğrenç bir benzetmeyle yerini aldı bu hakaret yarışında.

“Çok meşhur bir söz vardır, taçlanan baş akıllanır diye. Ama görüyoruz ki gerçek değil. Ya da tam tersi bir söz vardır. Hadi onu söylemeyeyim, büyükbaş hayvan diyeyim. Büyükbaş hayvan, bir saraya girdiği zaman o kral olmaz, o saray ahır olur” dedi.

Bu saldırı sadece **Erdoğan**’ın şahsına yapılmış bir saldırı değil. Bunların derdi milletin. Bunların derdi milletin seçtikleriyle. Bunu patavatsızlıklarından ya da siyasi kültürlerinin gereği olduğu için yapmıyorlar. Tam aksine, sindirmek ve yıldırım için bir psikolojik savaş yöntemi olarak kullanıyorlar.

ERDOĞAN’I SAVUNMAK SUÇ MU?

Şimdi yazımın ikinci bölümüne geçeceğim.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’a yönelik hakaretlerin hukuki yönden takip ve savunmasını avukatı Doç. Dr. **Hüseyin Aydın** yapıyor. **Erdoğan**, Cumhurbaşkanı da olsa hukuk içinde mücadelesini veriyor.

Ancak sanki **Erdoğan**’a hakaret hak ama onu savunmak suç gibi bir durum söz konusu. Bunu ilk kez burada okuyacaksınız.

Erdoğan’ın avukatı **Hüseyin Aydın**, Cumhurbaşkanı’na hakaret eden bir şahıs hakkında suç duyurusunda bulunuyor. Ama öyle böyle bir hakaret değil. Yargılama sonucunda şahıs suçu sabit görülüp cezaya çarptırılıyor. Sonra ne mi oluyor? Şahıs, avukat **Hüseyin Aydın**’ı Ankara 1 No’lu baroya şikâyet ediyor. Şimdi Türkiye Barolar Birliği Başkanı olan **Erinç Sağkan**’ın başkanı olduğu Ankara 1 No’lu baro, **Aydın** hakkında soruşturma açıyor. **Hüseyin Aydın**, baroya savunmasını yapıyor. Ama aynı zamanda şikâyet dilekçesinin içeriğinin de suç teşkil etmesi nedeniyle Cumhuriyet Başsavcılığı’na gönderilmesini talep ediyor.

CUMHURBAŞKANI’NIN AVUKATINA KOVUŞTURMA

Sonuç ne mi oluyor?

Suç teşkil eden şikâyet, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na gönderilmediği gibi baro, avukat **Hüseyin Aydın** hakkında kovuşturma açılmasına karar veriyor. Ama iş burada da bitmiyor. Hukukun üstünlüğünü öncelikle koruması gereken baro, **Hüseyin Aydın**’a bu kararı tam 1 yıl sonra tebliğ ediyor.

Hukukun üstünlüğü adına ibret verici bu olayı ayrıntılı olarak yazacağım için şimdilik bununla yetiniyorum.

Bu ülkede cumhurbaşkanı da olsanız hakaret etmeyi kendilerine hak olarak gören ama milletin seçtiği cumhurbaşkanını savunmayı suç sayan bir zihniyet var.

Esfender KORKMAZ

Seçimi kararsız oylar ve HDP belirleyecek

26 Ocak 2022 Çarşamba

Siyasi iktidar, içinde bulunduğumuz ekonomik krizi yönetemiyor. Başta gelen nedeni, bir ekonomi yönetimi yoktur. Ekonomi ile ilgili görevlerde olanlar, Cumhurbaşkanı'nın dediklerini onaylama ekibidir. Aksi halde yerlerinde kalamazlar. Söz gelimi önceki Merkez Bankası başkanları ve reel faiz bilincinde olan Para Kurulu Üyelerini bu nedenle değiştirdi.

İkincisi siyasi iktidar ekonomiye yalnızca seçim popülizmi açısından bakıyor. AKP'nin geleneksel anlayışına uygun olarak politika değil, ekonomik sorunları da algı yaratarak yönlendiremeye çalışıyor.

Makarna dağıtan AKP'lilere bir hanım, tepki olarak elektrik ve gaz faturalarını gösterdi. Bu demektir ki halk algıyla ısınamıyor. Algıyla karın doyuramıyor.

Öte yandan faiz kararında olduğu gibi, **yanlış-yanlı veya özel hesapla verilen kararlar**, Sayın Cumhurbaşkanının adeta kurumsallaşmış **"dilini koparız"** şeklindeki ve benzer sözleri, bir yandaş gazetenin Millet İttifakı için **"zilletin tek vaadi; devri sabık"** manşeti, iktidarın kaybetme telaşının dışa yansıma şeklidir.

Artık anlaşılan odur ki, siyasette AKP ve MHP'nin aleyhine dönen rüzgâr, eğer demokrasi içinde kalırsak, önlenemez.

Vikipedi seçim ve görev onayı ile ilgili olarak yapılan tüm anketleri yayınlıyor ve ortalamasını grafikler gösteriyor.

* 2019 yılı başında, Cumhurbaşkanının görevini onaylayanlarım diyenlerin oranı yüzde 45 iken, 2021 sonunda yüzde 31'e gerilemiş.

* 2019 başında, Cumhurbaşkanını onaylamıyorum diyenlerin oranı yüzde 40,5 iken 2021 sonunda yüzde 60'a yükselmiş.

Özetle artık halkın yüzde 60'ı Cumhurbaşkanına görev onayı vermiyor.

Bu sene Ocak ayında bugüne kadar 6 anket yapılmış. Bunlardan birisinin kararsızlar dağıtılmadan versiyonu yok, birisi de yeni partileri ankete koymamış. Kalan 4 anket ortalaması şöyle;

AKP	26,6	GELECEK PARTİSİ	1,2
CHP	23,8	SAADET PARTİSİ	0,8
İYİ PARTİ.	10,6	MEMLEKET PARTİSİ	0,5
HDP	9,2	DİĞER	2,0
MHP	5,7	KARARSIZLAR.	15,0
DEVA	3,3		

NOT : Küsüratların yuvarlaklaştırılması nedeni ile toplam 100'den biraz farklı çıkar.

Kürt çoğunluklu bölgelerde HDP yüzde 50 ile yüzde 70 arasında oy alıyor. İktidarın gözü bu oylardadır. Bunun için HDP'nin üstüne gidiyor. HDP de terörden uzak olduğunu açıklaması ve sorunların demokratik yollarla ve Parlamento içinde çözümüne odaklanmalıdır.

Yukarıdaki tabloda, kararsızlar oranı yüzde 15'tir. Bu kararsızları eskiden olduğu gibi, ankette kesin oy vereceğim diyenlere orantılı olarak dağıtamazsınız. Çünkü siyasi konjonktür çok hızlı değişiyor. Dağıtmak için ayrıca partilerin eskisine göre oylarında artış ve düşüş trendini de hesaplamak gerekir.

Kararsızların oylarını çekmek için siyasi iktidarın ekonomik krizi çözmesi gerekiyor. Ama iktidar kriz olduğunu kabul etmiyor. İstese de yapamaz, zira kurduğu bu düzeni yüz seksen derece değiştirmesi gerekir. Seçime kadar bunlar mümkün olamaz.

Muhalefetin de elini çabuk tutması gerekiyor. Bir an önce halkın en fazla şikayet ettiği, derinleşen kriz ve bağlı olarak oluşan ekonomik sorunları, Suriyelileri, parti devletini, taraflı yargıyı nasıl çözeceğini iyi anlatması gerekir.

Çözüm ise reçete yazmakla, slogan düzeyinde birkaç önlem sıralamakla olmaz. Tersine bu tür sloganvari çıkışlar toplumda güven kaybına neden olur.

Yapılması gereken; iktisat politikalarının koordineli bir bütün olarak planlanmasıdır. Siyasi partiler ne yapsalar bu politikalara tarafsız gözle bakamazlar. Onun için muhalefet partilerinin kararsız oyları çekmek için teknokratlara planlama yaptırmaları ve halka umut verecek ortak çıkış politikaları oluşturmaları gerekiyor.

İbrahim Kahveci

Bu hesap zor verilir!

Kamu malı yetim malı gibidir diyor SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu. Acaba Cumhurbaşkanlığı yönetimi bu kurala ne derece uymaktadır?

YSS Köprüsü 2013 yılında ihale edildi.

Köprü 2016 yılında bitti ve Hazine garantili para basmaya başladı.

Ama muhtemelen 2020-21 yılında şirkete fazladan 4 yıl daha işletme, pardon para toplama süresi daha verilmiş.

Kamuoyuna açıklanan resmi bir bilgi yok. Hatta köprüyü işleten şirketin sitesinde bile YAPIM+İŞLETİM süresi olarak ihalenin 10 yıl 2 ay 20 gün süre ile alındığı bilgisi var.

Ama olsun, gönlümüz elvermedi ve yılda 800 milyon dolar olmak üzere 4 yıl daha 3,2 milyar dolar kıyak geçildi. Zaten köprünün toplam yatırım bedeli resmi olarak 3,5 milyar dolar olarak açıklanmıştı. Böylece sadece verilen ek süre ile yeni bir köprü parası daha kazanmış oldu şirketimiz.

YSS Köprüsü açıklanan maliyetin çok altında yapılacağını 1. ve 2. köprü maliyetleri üzerinden vermiştim. Osmangazi Köprüsünün bile 1,2 milyar dolara yapıldığını açıklayan Japon firma olunca, sanırım kimse YSS Köprüsü ve kısa ek yolların 3,5 milyar dolara olmayacağını anlamış olacaktır.

Bugün ek süre ile beraber YSS Köprüsünde firmaya toplam ödeme 8,3 milyar doları buluyor. Böyle bir fiyat, böyle bir kârlılık acaba nerede var?

Osmangazi Köprüsü keza... 1,2 milyar dolar yapım maliyeti, ek bağlantı yolları ile beraber en fazla 1,5 milyar dolara çıkan (finansman maliyeti ile en fazla 1,7 milyar dola) köprüye 15 milyar dolar kim nasıl garanti vermiş olabilir?

Acaba kamu malına yetim malı gibi sahip çıkmak böyle mi oluyor?

Bu hesaplar nasıl verilecek, hiç düşünüyor musunuz? Yani bu dünyada olmasa da, nasıl verilecek bu hesaplar?

TOPLUMSAL DUYARLILIK

Bugün 5 yıl önceki şarkısındaki sözlerden dolayı Sezen Aksu gündemde. İyi ama daha bugün hepimizin gelirini, evlatlarımızın geleceğini ipotek altına alan, 3-5 Hazine garantili müteahhide milyar milyar dolar kıyaklar sağlayan bu gelişmeler neden gündemde değil?

Evlatlarının geleceği için kuruş hesabı yapan insanlar, evlatlarının geleceğini satan bu gelişmelere neden hassas değil?

Acaba başlarına sorun gelene kadar beklemeyi mi tercih ediyorlar?

Mesela bugün İstanbul Boğaz Köprüleri çift taraflı ücretlendirilmiş ve ücretleri de 2015 yılına göre 3,4 liradan 16,5 liraya yükseltilmiş ise bu YSS-Osmangazi Köprülerine ödeme için yapılmıştır. (Gerekçe bakım onarım gösterilse de)

Şehir içinde, belki de evinizden yürüyerek gideceğiniz hastaneler kapatılmış, bunun yerine de şehrin dışında, ulaşımı zor ama devasa binalarda şehir hastaneleri yapılmışsa ne kazanmış oldunuz? Yolda vefat eden bir yakınınız olduğunda mı soruna bakacaksınız? Ya da yol parası size dokunduğunda mı?

Bugün KÖİ adı altında, ya da Yap-İşlet ama işletebildiğin kadar işlet ihaleleri ile bir kesim müthiş fazladan kazanıyor. O kesim elbette tek değildir... Ama yoksullar tektir ve dertleri de tektir.

Dolar 14 lirada kalsa ne olur; 24 liraya çıksa ne olur? Nasılsa her şartta kazanacak ve kaybedecek belli ise....

Siz Sezen Aksu'nun 5 yıl önceki müzik parçasını sorgulamaya devam edin....

Geleceğiniz satılıyor, evlatlarınızın geleceği alınıyor.... Hiç düşünmeyin.

Kolay gelsin.

Oğuz Demir

Bir ucuz benzin hesabı da benden!

Bir süredir en çok konuştuğumuz, yazdığımız konuların başında enerji geliyor. Akaryakıt fiyatlarında dolar kuru ve petrol fiyatlarında yaşanan artış nedeniyle sık sık zamlarla karşılaştık. Dolar kuru düşse de özel tüketim vergisindeki ve petrol fiyatlarındaki artış zamların sıklığı azalsa da devam etmesine neden olmuştur.

Yılbaşı itibariyle de doğal gaz ve elektrikteki zamlar gündemimize geldi.

Şimdi de İran'dan gelen doğalgazın düşmesi nedeniyle kesintileri konuşuyoruz. Karakışın bütün ülkede etkili olduğu bir dönemde işin bu noktalara gelmesi üzüntü verici.

Ancak nedenlerinin de iyi anlaşılması gerekiyor.

Hükümetin tüm bu süreçte savunduğu bir iddia var. O da tüm dünyada enerji maliyetlerinin artmış olduğu ve bu artan maliyetlerin bir süre vatandaşla yansıtılmadığı. Bu iddia doğrudur. İkinci kısmının doğruluğunu Aralık ayındaki bütçe açıklığına ve bugünlerde tükenen gaza baktığımızda görebiliyoruz. Bundan da yılbaşı itibariyle vazgeçildiği gelen zamlardan anlaşılıyor.

O zaman gelelim birinci kısma. Yani enerji maliyetlerindeki artış ile ilgili olan mevzuya.

Tüm enerji maliyetlerinin temel belirleyicisi olan petrol fiyatları dünyada bir yılda 50 dolar seviyesinden 90 dolara yükseldi. Yani neredeyse tüm enerji kalemleri bir yıl öncesine göre en az yüzde 80 daha pahalı. Dolayısıyla diğer tüm ülkelerde de benzin, doğal gaz gibi ürünlerin fiyatları da arttı.

Mesela Amerika Birleşik Devletleri!

Ocak 2021'de litresi 0,62 dolar olan benzinin fiyatı bir yıl sonra **bugün 0,87 dolar**. Fiyat artış oranı yüzde 40.

Bir başka örnek de Almanya'dan verelim. **2021 yılı başında 1,39 euro** olan benzinin litre fiyatı **yüzde 25 artmış ve bugün 1,73 euro!**

Gerçi Almanya örneğini verince hükümet size Avrupa'nın her yerinin Almanya gibi olmadığını söylüyor. Hatta evvelki gün Enerji Bakanı Fatih Dönmez bir televizyon programında benzini en ucuz kullanan ülkenin Türkiye olduğunu ve **Avrupa'da ortalama 26 TL** olduğunu söylediğinde program sunucusu asgari ücretin de oralarda **2 bin euro olduğunu** söylemişti. Bakan Dönmez de **Avrupa'nın her yeri Almanya gibi değil** dedi.

Haklı mı? Maalesef değil!

Sunucunun da Bakan'a söylediği gibi bu karşılaştırmalarda asıl bakılması gereken kısım **satın alma gücüdür**.

Dolayısıyla eğer **Avrupalı için fiyat 26 TL diyorsanız** o zaman gelirleri de o ülkelerin gelirleri üzerinden karşılaştırmak gerekir. Yani Almanya'da çok küçük bir kesimin mahkum olduğu **asgari ücretin de 1.585 Euro karşılığı olan 24.250 TL olduğunu** söylemek gerekir.

Ancak bunu dilimizde tüy bitmesine rağmen bunu söylemiyorlar. Her yer Almanya değil diyerek konuyu kapatmayı tercih ediyorlar.

Haydi o zaman gelin birlikte Almanya dışına bakalım. Ve biz de satın alma gücünü bir kenara koyalım ve TL cinsinden bir hesap yapalım.

Avrupa'daki ekonomik krizin iki önemli ülkesi olan **İspanya ve İtalya'daki verileri paylaşayım**. **İspanya'da benzinin litre fiyatı bir yıl önce 1,20 euro iken bugün 1,50 euro** seviyesine çıkmış. **İtalya'da da fiyat 1,45'ten 1,75 euroya** yükselmiş.

Litre başına **fiyat artışı gördüğünüz üzere 0,30 eurosent** civarında. Geçtiğimiz yıl euro/TL kurunun ortalaması 10,50 TL!

Fiyat artışı kaç TL olmuş bu durumda?

3,15 TL!

Peki Türkiye'de artış ne kadar olmuş?

Geçtiğimiz yıl **7,19 TL olan benzin bugün 14,06 TL'ye** satılıyor.

Artış ne kadar?

7 TL!

Yani benzini en ucuza aldığı söylenen Türkiye'de bir yılda benzin 7 TL artarken İspanya'da, İtalya'da, Almanya'da artış sadece 3-4 TL'de kalmış. Yani bu basit

26.01.2022

hesapla bile meselenin sadece dünyadaki enerji fiyatları ile sınırlı olmadığını görmek mümkünmüş.

Diyeceksiniz ki böyle hesap mı olur?

Bakanın hesabı oluyorsa, bizimki de bal gibi olur!

26 Ocak 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Kar her şeyi hatırlattı

Eski bir Ankaralı olarak İstanbul'daki yoğun kar beni adeta zaman tüneline soktu. Böyle havalarda insanların dayanışmasının ne kadar önemli olduğunu hatırladım.

Tabii İstanbul'da bu durum bir istisna.

Zira İstanbullu kendi havasında yaşar.

Yağmur yağar, kar yağar, sis olur ama bundan sadece belirli bölgeler etkilenir. Uzun zamandır ilk defa bütün İstanbul, kar yağışına esir düştü.

Bunun yararlarını ileride barajların doluluk oranlarını öğrenince göreceğiz.

Ama şu anda zaten bu salgın hastalık dolayısıyla birbirlerinden kopartılan insanlar, kar yüzünden daha da fazla izolasyona girdi.

Otomobillerini yollarda terk edenler, evlerine gitmek yerine buldukları ilk sığınağa başlarını sokanlar, eski İstanbullulardan farklı değiller mi?

İMAMOĞLU SINIFTA KALDI

Son karda İstanbul Büyükşehir Belediyesi çok başarısız bir sınav verdi.

Belediye Başkanı **İmamoğlu** da iyi sınav vermeyenlerin başındaydı.

Belediye Başkanı'nın kar yağarken balıkçıya gitmesi sosyal medyanın gündemindeydi.

Tuzlama araçları yollarda kayıyor ve başka araçlara çarpıyordu. Toplu ulaşım yollarının hepsi durmuştu.

Sonuçta insanlık her an her şeye hazır olmalı.

Bilimkurgu romanları gibi birtakım gelecek dünyalardan bahsediliyor. İşte o gelecek dünyalardan çok somut bir tanesini İstanbul'da yaşadık.

DAYANIŞMANIN ÖNEMİ

Bu olay, "**dayanışma**" denilen olgunun önemini hepimize hatırlatmıştır.

Küfrederek, hakaret ederek hiçbir şeyin sağlanamayacağını tabiat, gözümüze kar yoluyla soktu.

Vatandaşların dayanışma halinde olmaları sağlığı da, güvenliği de koruyor.

Ama bunun farkına varmak için demek böyle bir kar yağışına ihtiyaç vardı.

Sanırım önümüzdeki hafta bunları unutmuş olacağız.

Yine başımıza gelecekleri yalnızken çekmeyi normal zannedeceğiz.

Oysa bu kar, insan topluluklarında dayanışma denilen şeyin önemini hatırlatmış olmalıdır.

Benim beklentim bu.